

ART

L'inquiet i polièdric Jaume Sans

La Galeria Marc Domènech dedica una mostra a l'icònic artista surrealista

ANTONI RIBAS TUR
BARCELONA

Jaume Sans (Sitges, 1914 - Barcelona, 1987) va ser un artista i un personatge "visionari" i que se sentia "extremadament incòmode" en els ambients en què li podien fer la pilota, com diu el galerista Marc Domènech amb motiu de l'exposició que li dedica amb el títol *Jaume Sans. Del surrealisme a l'abstracció*. La mostra, que es pot visitar fins al 28 de febrer, inclou una setantena d'obres, entre dibuixos, pintures i escultures. Semblen realitzades per artistes diferents, des dels dibuixos surrealistes fins a les pintures informalistes, algunes de les quals es van poder veure a l'exposició del Museu de Mataró amb què Sans va ser redescobert el 2016 després caure en l'oblit durant la Postguerra. "Els dibuixos són esbossos per a les grans pintures que va fer, i en va fer molt poques", explica Domènech, com *Camagüey hidràulico en cuclillas*, propietat del MNAC.

Abans de la Guerra Civil, Jaume Sans va participar a la l'exposició *3 escultors que presenta ADLAN*, juntament amb Ramon Marinel·lo i Eudald Serra, i a la del Grup Logicofobista. El mentor de Sans va ser l'escultor Àngel Ferrant i ell mateix va començar la seva trajectòria en aquesta disciplina. "Jaume Sans venia d'una família adinerada, i ell mateix va ser dels primers que va comprar i construir a la Costa Brava i hi va obrir un club de jazz", explica Domènech. Potser perquè no necessitava vendre les seves obres per viure, es va concentrar en el plaer d'obrir camins. També va treballar en

l'interiorisme i el disseny: va fer dues làmpares que encara comercialitza la marca Santa & Cole.

Contra l'artista monumentaloides

Com va dir el mateix Sans en una entrevista radiofònica amb motiu d'una exposició a la Sala Gaspar, el 1957, estava interessat en mons creatius molt diversos: "S'han de valorar, i a mi m'interessen, els homes creadors, els dissenyadors d'avions supersònics, de projectils dirigits, de cases meravelloses, d'automòbils supersport, d'inconcebibles estructures de ciment armat, de milers de peces mecàniques... També els que segueixen perfeccionant atuells, formes i estris populars. El que sí que puc assegurar és que no m'interessen els pintors del

Dibuix preparatori per a *El benefactor trompeta*, de Jaume Sans.

GALERIA MARC DOMÈNECH

paller i la gallineta i de la natura morta amb la perdiu, els arquitectes que fan neoclàssic o folklore, els decoradors del Chippendale o els que recreen el Renaixement i, en general, l'artista grandiloqüent i monumentaloides".

Com es pot veure en la segona part de l'exposició, l'obra de Jaume Sans va fer un gir cap a una abstracció que combina el que és orgànic i el que és constructiu i va intentar trobar el seu propi llenguatge. "Va formar part del Club Cobalto 49 i va tenir ganes de pertànyer a la segona avantguarda", diu Domènech. De Jaume Sans també es pot dir que va crear amb intensitat i durant un període breu, ja que a principis dels anys 60 va abandonar l'art. —

